

Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Θέμα: Άμεση ενεργοποίηση των νέων ευρωπαϊκών δυνατοτήτων στήριξης της κτηνοτροφίας απέναντι στις επιπτώσεις του αφθώδους πυρετού

Η ελληνική κτηνοτροφία βρίσκεται αντιμέτωπη με μία ιδιαίτερα σοβαρή και σύνθετη κρίση, καθώς η εμφάνιση και αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού δεν έχει ως συνέπεια μόνο την απώλεια ζωικού κεφαλαίου, αλλά δημιουργεί ένα ευρύτερο οικονομικό πλήγμα για τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Τα υποχρεωτικά υγειονομικά και κτηνιατρικά μέτρα, οι περιορισμοί στη διακίνηση ζώων και προϊόντων, η απώλεια παραγωγής, η διατάραξη της εμπορικής δραστηριότητας και οι επιπτώσεις στη λειτουργία της αγοράς μετατρέπουν την αντιμετώπιση της ζωνοδόσου σε μια κρίση με σημαντικές και παρατεταμένες εισοδηματικές συνέπειες για τους παραγωγούς.

Ιδιαίτερα για τις μικρές και οικογενειακές κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, η απώλεια παραγωγής και η αδυναμία ομαλής διάθεσης των προϊόντων μπορούν να θέσουν ευθέως ζήτημα συνέχισης της δραστηριότητάς τους.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει, ήδη, θεσπίσει συγκεκριμένα εργαλεία ακριβώς για την αντιμετώπιση τέτοιων έκτακτων καταστάσεων.

Με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2025/2649 προστέθηκε στον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 το άρθρο 78α, το οποίο παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα χορήγησης ενισχύσεων κρίσης σε ενεργούς γεωργούς που πλήττονται από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα ή καταστροφικά συμβάντα.

Η διάταξη περιλαμβάνει ρητά και ζημίες που προκαλούνται από μέτρα πρόληψης, περιορισμού ή εξάλειψης ζωικών ασθενειών που εμπίπτουν στο ενωσιακό κτηνιατρικό πλαίσιο.

Η ενίσχυση του άρθρου 78α αποσκοπεί στη διασφάλιση της συνέχισης της γεωργικής δραστηριότητας των πληγέντων και προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, την επίσημη αναγνώριση του γεγονότος από την αρμόδια αρχή και την πρόκληση άμεσης ζημίας που οδηγεί σε καταστροφή τουλάχιστον του 30% της μέσης ετήσιας παραγωγής του γεωργού. Η ζημία υπολογίζεται με βάση είτε την προηγούμενη

τριετία είτε τριετή μέσο όρο της προηγούμενης πενταετίας, με εξαίρεση την υψηλότερη και τη χαμηλότερη τιμή.

Η δυνατότητα αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα μας, καθώς το ισχύον ενωσιακό πλαίσιο προβλέπει για την Ελλάδα ανώτατο ποσό **73.458.409 ευρώ για το οικονομικό έτος 2026 και 73.458.409 ευρώ για το οικονομικό έτος 2027**, το οποίο μπορεί να διατεθεί για τις ενισχύσεις του άρθρου 78α και τη στήριξη του άρθρου 78β.

Πρόκειται φυσικά για ανώτατο χρηματοδοτικό όριο του ενωσιακού δικαίου και όχι για αυτομάτως διαθέσιμο ή ήδη δεσμευμένο ποσό υπέρ των πληγέντων κτηνοτρόφων.

Παράλληλα, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία για το ελληνικό Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ, η πρακτική αξιοποίηση της συγκεκριμένης παρέμβασης προϋποθέτει την εγγραφή του αναγκαίου χρηματοδοτικού κονδυλίου στο Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ μέσω της προβλεπόμενης διαδικασίας τροποποίησής του.

Η πρόσφατη έγκριση, στις 8 Σεπτεμβρίου 2026, της 4ης τροποποίησης του ελληνικού Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ, με την Εκτελεστική Απόφαση C(2026) 6075 final, καθιστά ακόμη πιο επιτακτικό να αποσαφηνιστεί εάν και με ποιον τρόπο η χώρα προτίθεται να αξιοποιήσει το νέο αυτό εργαλείο.

Η ενεργοποίηση του άρθρου 78α, ωστόσο, δεν αποτελεί το μοναδικό διαθέσιμο ευρωπαϊκό εργαλείο.

Το άρθρο 220 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 παρέχει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη δυνατότητα, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, να θεσπίζει έκτακτα μέτρα στήριξης της πληττόμενης αγοράς όταν οι περιορισμοί στις ενδοενωσιακές ή εξωτερικές εμπορικές συναλλαγές προκύπτουν από μέτρα για την αντιμετώπιση ζωνοσών ή όταν προκαλούνται σοβαρές διαταραχές στην αγορά λόγω απώλειας εμπιστοσύνης των καταναλωτών εξαιτίας κινδύνων για τη δημόσια υγεία ή την υγεία των ζώων ή των φυτών.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι το άρθρο 220 αναφέρεται ρητά, μεταξύ άλλων, στους τομείς του βοείου και μοσχαρίσιου κρέατος, του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, του χοιρείου κρέατος, καθώς και του αιγοπρόβειου κρέατος.

Ειδικά δε για την αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού, προβλέπεται ενωσιακή συγχρηματοδότηση ύψους **60% των επιλέξιμων δαπανών** που βαρύνουν τα κράτη μέλη στους συγκεκριμένους τομείς.

Πρόκειται, συνεπώς, για ένα διαφορετικό εργαλείο από την άμεση ενίσχυση των πληγέντων παραγωγών. **Το άρθρο 78α μπορεί να λειτουργήσει ως μηχανισμός στήριξης της συνέχισης της δραστηριότητας των επιλέξιμων γεωργών, ενώ το άρθρο 220 αφορά ευρύτερα τις επιπτώσεις της ζωνόσου στην αγορά, στην παραγωγή, στη διακίνηση και στην εμπορία των προϊόντων.**

Τα δύο εργαλεία μπορούν να εξεταστούν συμπληρωματικά, με την αυτονόητη τήρηση των κανόνων περί αποφυγής υπεραντιστάθμισης και διπλής χρηματοδότησης.

Επιπλέον, το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 προβλέπει τη δημιουργία ενωσιακού γεωργικού αποθεματικού για την παροχή πρόσθετης στήριξης στον γεωργικό τομέα και την ταχεία ανταπόκριση σε κρίσεις που επηρεάζουν τη γεωργική παραγωγή ή διανομή. Από το αποθεματικό μπορούν να χρηματοδοτούνται, μεταξύ άλλων, έκτακτα μέτρα βάσει του άρθρου 220 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013.

Κατά συνέπεια, η αντιμετώπιση των συνεπειών του αφθώδους πυρετού δεν μπορεί να περιοριστεί αποκλειστικά στην αποζημίωση των άμεσων απωλειών ζωικού κεφαλαίου.

Η Κυβέρνηση οφείλει να εξετάσει το σύνολο των οικονομικών επιπτώσεων που υφίστανται οι κτηνοτρόφοι και η αγορά, αξιοποιώντας το σύνολο των διαθέσιμων εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων.

Για τους κτηνοτρόφους σε ολόκληρη τη χώρα που καλούνται να επωμιστούν τις συνέπειες μιας κρίσης την οποία σε μεγάλο βαθμό προκαλούν οι αναγκαίοι περιορισμοί για την προστασία της δημόσιας και ζωικής υγείας, το ζητούμενο είναι η έγκαιρη και επαρκής στήριξη, ώστε οι συνέπειες της ζωονόσου να μην μετατραπούν σε οριστική εγκατάλειψη της παραγωγικής δραστηριότητας.

Η ύπαρξη συγκεκριμένων ευρωπαϊκών εργαλείων, συνεπώς, δημιουργεί πλέον ένα σαφές πεδίο ευθύνης για την ελληνική Κυβέρνηση: να τεκμηριώσει τις πραγματικές απώλειες, να ενεργοποιήσει τις προβλεπόμενες διαδικασίες και να διεκδικήσει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε διαθέσιμη μορφή στήριξης για τους πληγέντες κτηνοτρόφους και την αγορά.

Κατόπιν των ανωτέρω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1. Προτίθεται η Κυβέρνηση να ενεργοποιήσει το άρθρο 78α του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 για τη χορήγηση ενισχύσεων κρίσης στους ενεργούς γεωργούς και, ειδικότερα, στους κτηνοτρόφους που πλήττονται από τον αφθώδη πυρετό και από τα μέτρα πρόληψης, περιορισμού και εξάλειψής της νόσου;**
- 2. Δεδομένου ότι το ενωσιακό πλαίσιο προβλέπει για την Ελλάδα ανώτατο ποσό 73.458.409 ευρώ για το 2026 και αντίστοιχο ποσό για το 2027 για τις παρεμβάσεις των άρθρων 78α και 78β, ποιο χρηματοδοτικό ποσό προτίθεται να εγγράψει η Κυβέρνηση στο ελληνικό Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ για την ενεργοποίηση του άρθρου 78α και ποιο είναι το σχετικό χρονοδιάγραμμα;**

3. Πως θα προχωρήσει στον υπολογισμό της ζημίας και την τεκμηρίωση του ορίου του 30% της μέσης ετήσιας παραγωγής, ώστε να αποτυπώνονται όχι μόνο οι άμεσες απώλειες ζωικού κεφαλαίου αλλά και οι οικονομικές συνέπειες των υγειονομικών μέτρων στην παραγωγή και στη δυνατότητα συνέχισης της κτηνοτροφικής δραστηριότητας;
4. Έχει αποτιμήσει το Υπουργείο το συνολικό οικονομικό αποτύπωμα του αφθώδους πυρετού και των επιβληθέντων περιορισμών στην παραγωγή, στη διακίνηση και στην εμπορία γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς και αιγοπρόβειου και βοείου κρέατος; Εάν ναι, ποια είναι τα αποτελέσματα της σχετικής αποτίμησης;
5. Έχει υποβάλει ή προτίθεται να υποβάλει η Ελλάδα τεκμηριωμένο αίτημα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ενεργοποίηση του άρθρου 220 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013, με δεδομένες τις επιπτώσεις του αφθώδους πυρετού στην παραγωγή, στη διακίνηση, στις εμπορικές συναλλαγές και στη λειτουργία της αγοράς;
6. Σε περίπτωση υποβολής σχετικού αιτήματος, ποια μέτρα στήριξης προτίθεται να διεκδικήσει η Κυβέρνηση για τους τομείς του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, του αιγοπρόβειου και του βοείου κρέατος, αξιοποιώντας και την προβλεπόμενη ενωσιακή συγχρηματοδότηση ύψους 60% για τις επιλέξιμες δαπάνες αντιμετώπισης του αφθώδους πυρετού;
7. Προτίθεται η Κυβέρνηση να αξιοποιήσει συνδυαστικά τα άρθρα 78α και 220, όπου αυτό είναι νομικά και δημοσιονομικά εφικτό, ώστε αφενός να διασφαλιστεί η συνέχιση της δραστηριότητας των πληγέντων κτηνοτρόφων και αφετέρου να αντιμετωπιστούν οι ευρύτερες διαταραχές που προκαλεί η ζωνόσος στην αγορά, με πλήρη τήρηση των κανόνων περί αποφυγής υπεραντισταθμίσης και διπλής χρηματοδότησης;
8. Έχει εξετάσει η Κυβέρνηση τη δυνατότητα αξιοποίησης του ενωσιακού γεωργικού αποθεματικού, στο πλαίσιο των προβλέψεων του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, σε συνδυασμό με τα διαθέσιμα μέτρα του άρθρου 220; Εάν όχι, για ποιο λόγο;
9. Ποιο είναι το συγκεκριμένο και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα της Κυβέρνησης για την ενεργοποίηση των διαθέσιμων ευρωπαϊκών εργαλείων, την τροποποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ, εφόσον απαιτείται, και την υποβολή τυχόν αιτήματος προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε η στήριξη να φτάσει στους πληγέντες κτηνοτρόφους χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις;

Ο ερωτών βουλευτής
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

